

A U S T R A L S K E

Listy

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO 50 ŘÍJEN 1995

Print Post Approved
PP 242296 / 00084

\$2.60



Milena Borkert "Symposium" 1994, kresba perem

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma



57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 663 6242

All International Office Machines

Prodej a opravy nových a starších
"typewriters, photocopiers & faxes"
dílňa a obchod: **390 BOTANY ROAD**
ALEXANDRIA,
N.S.W. 2015

Tel: **319 0648** nebo **214 7402**
Václav Novák: 30 6781

TRITON **CARPET CLEANING SERVICE**

Powerful truck, Mounted equipment
All stains treated, Carpets deodorized
Fast drying, Scotch guard
Carpet and Upholstery
Leather L/ S Cleaning
Emergency water damage service

Peter Adler
Phone: 388 2052, Mobile: 018 044 100
Mluvíme česky

ODBORNÝ ZUBNÍ LÉKAŘ

Dr Jan ROŠA
nabízí své služby,

v "MEDICAL & FITNESS CENTRE"
roh Acacia a Florinbunda Ave
Glenmore Park NSW 2745

Objednávky denně
na čísle: (047) 332 956

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!



CONTACT

P·R·I·N·T·I·N·G
A.C.N. 002 887 238

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro
MANUFACTURING, ENGINEERING
DESIGN, CAD/CAM
DESKTOP PUBLISHING
JOB COSTING, ACCOUNTING
MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO
České, EASTERN & WORLD FONTS
BUREAU SERVICE & TRAINING

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 636 1873
Fax: 02 631 2024
Mobile: 018 288 477

SONY'S

Bon Voyage

Shop 6 Royal Arcade
175 Oxford Street
Bondi Junction 2022 NSW

Tel 02 387 1333
Fax 02 389 8028

Připravujeme speciální zájezdy do
lázní v České i Slovenské republice.
Zařizujeme letenky, zájezdy
zajímavé výlety vlakem.
Zajistíme pojištění, cestovní šeky,
poskytujeme veškerý servis,
vše za vynikající ceny.
volejte Barboru - 387 1333

Australská víza lze obdržet v Praze.

Ke změnám vizové praxe Austrálie
vůči občanům České republiky sděluje
generální konzulát Sydney :

Vzhledem k tomu, že Austrálie nemá v ČR efektivní zastoupení, víza pro české občany zajišťoval zastupitelský úřad ve Vídni nebo ve Varšavě. K žádosti o turistické vízum žadatel předkládal fotografie, pozvání, potvrzení o finančním krytí cesty, případně letenku. Jelikož poslední statistiky australských imigračních úřadů ukazují, že občané České republiky dodržují a respektují cizinecký režim v průběhu své návštěvy v Austrálii, nezneužívají udělená víza k jiným účelům než ke kterým byla vydána a ani nedochází k vyhošťování českých občanů z Austrálie, australská strana rozhodla o změně své vizové politiky vůči ČR. V nejbližších dnech bude turistická a obchodní víza na dobu pobytu do 3 měsíců vydávána jejich honorárním konzulem v Praze 6, Na Ořechovce 38, a to maximálně do 24 hodin. Formulář žádosti o tento druh víza je podstatně zjednodušen a kromě vyplněné žádosti je zapotřebí pouze platný český pas. Víza jsou udělována zdarma. Ostatní druhy viz (studentská, pracovní, přistěhovalecká atd) budou nadále vydávány ve Vídni nebo ve Varšavě.



PROCHÁZKA PRAHOU

Karel Wendt

Den jako každý jiný, ale místo pozeňnané...

Hradčany se dívají na město, město na Hradčany. Při potulkách klikatými uličkami se ztrácejí a znovu objevují ze všech možných úhlů. Jinak vypadají z různých míst vltavského nábreží, jinak z Rudolfiny, ještě jinak z ochozů Národního divadla. Osvětleny, vystupují z temna pražské noci jako zářný klenot, berou dech a šlapou po přísloví, že všeho moc škodí. Pod nimi, pod krásou, krásy Staroměstského náměstí (Staromáku, jak mu teď říkají), uliček Starého města, Karlova náměstí, paláců Malé Strany, kostelů baroka a chrámů gotiky.... Město se dere z komunistické špliny jako nádherný motýl z kukly.

Pěticeletný prozedivělý dixieland hraje na Karlově mostě hudbu mládí, z níž doba a nové záliby udělaly hudbu starých lidí. Z rádia to vhodně podbarvuje písnička o starém pánu, který poslouchá jazz a "vzpomíná, jak kupoval holce pralinky a komunisti byli takhle malinký..." V kostele u svatého Jakuba je Mozartova Korunovační mše a varhany, které otvírají nebesa. Ve Stavovském divadle kraluje Mozart (Don Giovanni), v Národním Dvořák (Rusalka), ve Státní opeře Janáček (Její pastorkyňa). Hlas ve voze podzemní dráhy přikazuje: "Dokončete výstup a nástup, dveře se zavírají." U Černého vola čepují velkopopovické, U zlatého tygra Prazdroj, U Vejvodů Staropramen a U medvídků Budvar. Ve vinárnách teče dobré bílé a slabší červené. Na Václaváku opékají klobásy. V provoněných uzenech se lidé ve stoje ládují ovšem s křenem. Město věků žije o závod, jakoby dohánělo ztracená léta, "kdy starý pán kupoval holkám pralinky a komunisti byli takhle malinký."

To, že komunisti zase tak moc "malinký" toho času nejsou patří k záporům, které vždycky provázejí klady. Rudé právo dále znečišťuje atmosféru. Strana funguje hned v několika permutacích. Jedna nestačí. Včerejší držitelé politické moci, drží dnes až příliš často ekonomickou.

Na okrajích města jedna z jejích pozůstalostí - sídliště, bolák pro oko, svírající krásu. A ovšem také zbrusu nové neduhy, neduhy všech turistických měst, Římem počínaje a Paříží konče. Kapsáři na Václaváku, v elektrikách, ve vozech podzemní dráhy. Vedle nich teče mocným proudem med, na který se slétli, nekonečné procesi turistů, kteří přišli obdivovat krásy staré Prahy, již ale na kráse nepřidávají.

Souběžné s invazí turistů, invaze hluku rozeřvaného západního "rocku".

Stručný přehled rubrik

Procházka Prahou	01
Trampoty s českým občanstvím	02
Přátelé, ozvěte se !	03
Zprávy	04
Sport	05
Feminismus nebo ženskost ?	06
Metamorfózy	07
Naše první republika	08
Cesta Egyptem	09
Češi v Kazachstanu	10
Perly a perličky	11
Nad dopisy čtenářů	12
Z tajů krás české řeči	13
Kultura	14
Putování s oslem	15
Křížovka	16

Pisničky o "starém pánu, který poslouchá jazz", nebo o "holce z Dejvic, co toho má nejvíc", byly z rádia téměř úplně vytlačeny "nekulturním hlukem", jak tomu říká Rafael Kubelík. "Jakoby se lidé báli ticha, které nutí k přemýšlení", řekl v rozhlasovém rozhovoru smutně skladatel Ilja Hurník. Všeobecněji, - domácí scéna utrpěla, kde se podala západním vlivům (vulgárnosti bulvárního tisku a komerční televize, pazvukům populární "hudby", reklamní křiklavosti). Jinde našťáště ještě odolává. Jako v Čapkově R U R "naši v elektrárně se ještě drží" proti robotům politické korektnosti, nejstupidnějším výstřednostem extrémního feminismu atd. Na jak dlouho?

Jako všude klady a zápory, ale těch kladů, které nejsou všude, je mnohem více. Hlavní mezi nimi nevšední kouzlo města, které se nějak přihodilo, ačkoliv, anebo právě proto, že je nikdo neplánoval, které prostě z ničeho nic vytesala staletí a posvětila často tragická historie. Člověk jde tím městem, hltá je očima, vdechuje je, objímá je a ono objíma jeho a pokud v cizině nezakameněl a neotupěl citi najednou, že patří, že náleží, že nikdy nepřestal být částí...

Procházka končí. Dny se rozkutálely jak perly roztrženého náhrdelníku. Zůstaly vzpomínky a odněkud se vynořila slova Oty Pavla z jedné jeho rybářské povídky (Lov bolena dravého): "Každý z nás nosí v srdci svou krajinu". Někteří z nás v něm nosí také starobylé město.

Trampoty s českým občanstvím poznámka generálního konzula ČR (přetištěno - KVART)

V předchozích vydáních KVARTU se pan Donát mimo jiné zamýšlel nad důsledky zákona č. 216/1991 Sb., o cestovních dokladech, který stanoví, že český občan cestuje do zahraničí s platným cestovním pasem České republiky. Pan Donát, jak předpokládám, plné znění tohoto zákona neměl k dispozici a vycházel pravděpodobně z textu upozornění našeho zastupitelského úřadu které připomínalo praktické důsledky zákona pro českého krajana v Austrálii s obojím občanstvím.

Zákon tedy ve svých důsledcích požaduje od českého občana, kterému nic nebrání přicestovat do České republiky na australský pas, aby si během pobytu opatřil český cestovní doklad. Příslušný článek 2 odst.(1) zákona zní: Občan může vycestovat do zahraničí jen s platným československým (nyní českým) cestovním dokladem. Nic více nic méně. Ustanovení neuvažuje občany jiných států, a ani v případě, že nebere v úvahu dvojí občanství úmyslně, nedopouští se tím z hlediska mezinárodní praxe žádné odchylky.

Úředníci pasové kontroly nemají důvod se zaměřovat na odhalování skrytých nositelů českého občanství i kdyby jejich australský pas zněl na jméno Novák. Nebylo by ovšem správné tuto záležitost takto jednoduše odbýt. Problémy v tomto ohledu na hranicích skutečně vznikají. Bývá to především ve spojitosti se zjišťováním totožnosti cestujících, který se eventuálně dopustí nějakého jiného přestupku, nejčastěji se jako Australan opomene registrovat, a pak se hájí tím, že je vlastně český občan.

Pokud někomu připadá toto vysvětlení příliš teoretické, ať obdobně zkusí při odletu z Austrálie ohlásit, že je australským občanem a současně předloží český pas. Nejen že neodletí, ale bude mít pravděpodobně další problémy. Australské úřady totiž neudělí svému občanovi vstupní vízum. K podobnému postupu české úřady zatím nepřistoupily.

Za poněkud nevyvážený by bylo možno v této souvislosti označit postoj některých našich spoluobčanů, kteří tolik stojí o uplatnění občanského práva

účasti ve volbách přes zastupitelské úřady v cizině a současně trvají na anomální možnosti navštěvovat svou zemi na vízum pro cizince.

Dotkli jsme se tedy dalšího platného ustanovení, které je krajany kritizováno - povinné registrace pobytu návštěvníků. Pokud jde o cizí občany, je si jistě informovaný čtenář vědom celoevropských potíží s vlnami přistěhovalců z jihu a východu, jejichž pohyb je nutno kontrolovat. Činí tak i řada států Evropského společenství, které zavedly od letošního března povinnou registraci cizinců přicházejících ze zemí mimo ES. Ani registrace návštěvníků s českým občanstvím při pobytu delším než 30 dnů není diskriminací, vždyť i občané usedlí v České republice jsou povinni registrovat svůj pobyt.

Výhrady a svého druhu rozčarování krajanů nad standartní legislativní úpravou cizinecké problematiky nevyplývají tedy, jak vidno, ani tak z diskriminačního postoje českých úřadů, jako spíše z poněkud nestandardního postoje krajanů ke svému českému občanství. Zatímco australské občanství reprezentuje příslušnost k zemi, která jim v době nouze poskytla nový svobodný domov, je garantem jejich materiální úrovně včetně důchodového zabezpečení a většinou nenahraditelným domovem jejich dětí, bývá české občanství spíše symbolem jejich citového vztahu k domovině sice milované, ale v poměrech západního světa zatím popelky a navíc v Evropě, kde se může každou chvíli "něco semlít".

Tento postoj je sice pochopitelný, nemůže však být brán v úvahu v legislativním procesu právního státu. Jsme bezesporu svědky pokračujících úprav předpisů dotýkajících se zájmů krajanů a ty zbývající, včetně otázky práva volit v zahraničí, přijdou nejspíše na pořad v dohledné době. Lze ovšem současně očekávat, že s postupnou konsolidací právních vztahů ke svým občanům v zahraničí vzrostou také nároky úřadů na plnění řady občanských předpisů, o kterých byla zatím řeč jen okrajově.

Těmito řádky bych nechtěl bagatelizovat jistě upřímnou snahu pana Donáta pomoci odstraňovat byt slábnoucí pocity vzájemné nedůvěry mezi krajany a republikou. Obávám se však, že účinná a jak pan Donát píše, systematická



podpora České republiky ze strany exilu je v širším měřítku spíše utopií. Už vzhledem k jeho roztržitému. Nad ztracenými iluzemi není ale třeba lomit rukama. Domnívám se, že tou nejceněnější formou dlouhodobé podpory staré vlasti by byla důsledná snaha zachovat samu viditelnou českou komunitu a krajanů hnutí jako takové. Znamená to především podnítit zájem mladé generace. To je ovšem úkol českých rodičů. Tam, kde hasne český jazyk a úcta a živý vztah k národním kořenům těžko očekávat podporu vzdálené zemi.

Austrálie skýtá mimořádně dobré podmínky pro život národních komunit a vládní program mimo jiné počítá s využitím vazeb jejich příslušníků k zemi jejich původu pro rozvoj především obchodních styků. To je jisté i v zájmu České republiky. Vedle obecných deklarací a nahodilých akcí nesmí ovšem chybět cílená politická vůle. A té je zatím, jak také naznačuje pan Donát, na obou stranách málo.

České zastupitelské úřady v Austrálii soustavně působí na příslušná místa doma ve směru cílené podpory české komunity a věří, pokud životaschopnost českého společenství dokáže překlenout toto místy rozpačité období, že se vztahy domova a exilu ustálí k oboustrannému prospěchu alespoň na úrovni styků, které udržují se svými zdejšími krajanů kulturní státy západní Evropy.

Ing Josef Sládek
generální konzul
Sydney

Říjnový den

Božena Šamánková

Tři sta smutných roků propadlo věčnosti v níž déšť zvolna smýval krev jež byla prolita.

V tom cizím živlu nebylo lásky, vděčnosti a rodná řeč jen v šeru světnice žila ukryta. Svědci z doby králů dávno vymřeli, ale každý otec svým dětem pravdu svědčil, a v bolesti jak nové síly vyvěřely, že národ znovu povstane, lid věřil.

Slunce jen těžko se draho mlhavou clonou, když zazněl vítězný výkřik-svoboda a výkřik ten letěl a mohutněl ozvěnou přes pole, až do nejzazších koutů domova. Zburcoval živé i mrtvé, umlčené bázní, pak jásot od hor se odrazil a možná i oblohy a v světě nasáklém krví a mocenskou vášní, malý, český národ povstal z poroby.

Dvacátý osmý říjen, tisíc devět set osmnáct do srdcí věrných se vryl jako znovuzrození. Zas národ zpíval a nové základy počal klást pro ty budoucí, když všechny okovy shozeny.

Města rostla a mládí hrdě stavělo se k dílu, na poli duchovním i u radlice, život byl tak plný radosti a míru, že těžko bylo myslet na vichřice.

Dvacet let uprchlo skoro jako sen, když od západu bylo slyšet hřmění, to jak řady tanků drtily jarní zem a těžké kroky vojska v plném ozbrojení do všech stran valily se jak voda ze svahů, kde byli přátelé v té úzkosti a hrůze? Zradili! Jedni za odměnu již vzali od vrahů, druzí ze strachu mlčeli a přidali se k lůze.

Jako by samo peklo otevřelo brány a satan se svou hordou přišel zničit svět. Z náručí matek děti byly brány a mládí jež v krásný vypučelo květ, šlo v řadách o hladu a žizni na popravu bez naděje, že někdo ruce katů zastaví, tenkrát teprve svět ustrnulý hrůzou myslel na záchranu, než krev obětí zem celou zaplaví.

Příroda několikrát už rozkvetla a odevzdala plody, jen boje stále silily svou krutostí a zhoubou. V troskách hořících měst zůstaly jen hroby těch, jímž to místo bylo domovem a chloubou.

Až v jednom bouřlivém dnu s oblohou černých mraků, západ slunce čarovně ozářil Hradčany, obraz ten vtiskl se do srdce a zraků, pak mraky zahály vše jak černé opony.

Znamení Boží? Ten záblesk Hradčan v zlatém hávu ach, kolik nadějí a slibů v srdci povzněl, a když bratrská vojska vstupovala v bránu náruče květů, lásku lid jim donesl. Hudba hrála a v prachu sínice tančila děvčata, máj květy zahřel a vzduch zaplavil svou vůní, v knize osudu část nová byla načata, čím obdařila jsi zemi Štěstěno, z tvých tajemných tůní?

Hospodáři zorali pole po otcích zděděná, už byl čas k práci, dosti parády a slávy, však novým proudem hladina klidu byla zčeřena.

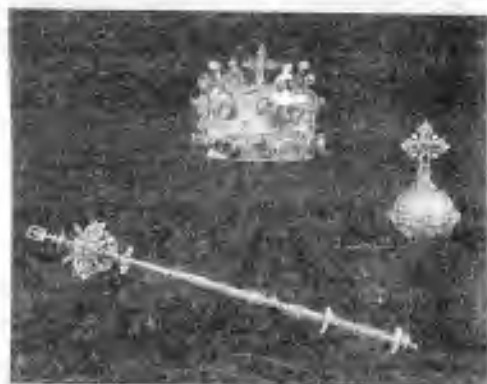
Proč vojsko neodchází? Jaké jsou příští plány?

A předtucha už temná v srdce tluče, že ne svobodu, ale nové pany země dostala. Ach, ta krutost, s níž mocní dělí svět i lidské duše, jako stáda ovcí v ohradách.

Bez míru válka skončila a nový počal boj, boj za svobodu země a lidská práva, tisíce vězňů tvořili přední voj a proudy vyhnanců odkryly světu tvář dráby.

Temná, dlouhá noc se snesla nad národem, skrze černou clonou mraků neprojde hvězdy třept, ale po každé noci den rodí se nad obzorem a Bůh dá, že slunce zahladí to moře křivd.

(Ukázka z připravované sbírky "Jak šel čas")



ZPRÁVY

Z České republiky

Cizinci přijíždějící do České republiky se nemusí prokázat peněžní částkou 7 tisíc korun, jak o tom psala Carolina č. 169. Sdělovací prostředky referovaly o nařízení s odvoláním na legislativní sekci Ministerstva vnitra. Proti této vyhlášce však protestovalo polské velvyslanectví. Po jednání s polským premiérem Jozefem Oleksym přislíbil Václav Klaus, že se opatření nebude týkat polských turistů a že se jím bude ještě vláda zabývat. 30. srpna bylo oznámeno, že kontraverzní nařízení v platnost nevstoupí. Definitivně se však vláda této myšlenky nevzdává, vyplynulo z informací, které poskytl ministr vnitra Igor Němec.

Český premiér Václav Klaus se sešel v Brně se slovenským předsedou vlády Vladimírem Mečiarom. Bylo to jejich první oficiální setkání od února 1993 a očekávalo se od něho, že přispěje ke zmírnění současného napětí mezi oběma státy. Premiéři se k ožehavému problému další existence celní unie vyslovili v tom smyslu, že celní unie nepozbyla smyslu a je užitečná pro obě strany. Oba premiéři se vyslovili pro naplnění dohody o navrácení Bojnického oltáře na Slovensko, kterou loni uzavřela obě ministerstva kultury.

Ze všech zemí střední a východní Evropy dosáhla Česká republika největšího pokroku v budování předpokladů pro vstup do Severoatlantické aliance, řekl ministr obrany USA William Perry při návštěvě v České republice. Ministři obrany USA a České republiky podepsali v Praze dohodu o ochraně utajovaných vojenských informací. Dohoda umožní, aby česká armáda získala základní údaje o amerických zbraních a aby je mohla po případě i nakoupit. Perry potvrdil, že česká strana projevila zájem o americké stíhačky F-16 a F-18. ČR se dohodou zavazuje, že nebude šířit a zneužívat špičkovou techniku a že přepracuje zákon o ochraně utajovaných vojenských informací tak, aby odpovídal normám NATO.

Že se nepodařilo od listopadu 1989 dosáhnout dobrých lidských vztahů, se domnívá 90% obyvatel ČR a 95% považuje tento problém za velmi závažný. Srpnového šetření Institutu pro výzkum veřejného mínění se zúčastnilo 899 respondentů starších 15 let. Mezi negativními zjevy figurují na prvních místech: úpadek morálky (93%), úplatkářství (91%), podvody při privatizaci (89%), možnost ztráty zaměstnání (89%) a pokles životní úrovně (85%). Pozitivně hodnotí česká populace možnost cestovat (94%), velkou nabídku zboží v obchodech (91%), získání zájmu zahraničních investorů (67%) a velký rozsah privatizace (62%).

Rozhlasová stanice Radio Svobodná Evropa začala oficiálně

vysílat z Prahy v pátek 8. září.

Od 18. září vychází někdejší komunistický list Rudé právo pouze pod titulem Právo. Noviny patří dnes mezi tři nejprodávanejší tituly v zemi.

Vedení ODS zrušilo místní sdružení své strany v Mikulově na Jižní Moravě za to, že v městském zastupitelstvu uzavřelo koaliční spolupráci s komunisty.

Na mítinku ve Znojmě byl policií zadržen republikánský poslanec Jan Vik, který však odmítl vypovídat a byl propuštěn. Vik je podezřelý, že objednal tisk provokačních letáků a parlament ho v červenci zbavil poslanecké immunity.

Jako vyrovnaný byl koncipován státní rozpočet ČR na rok 1996, jehož návrh schválila vláda. Výdaje mají vzrůst s porovnáním s letošním rokem v průměru o 14,4%. Inflace by neměla překročit 10% a nezaměstnanost 4%. S menšími prostředky bude muset vyjít např. Parlament, Kancelář prezidenta republiky a některá ministerstva. Objem příjmů a výdajů má dosáhnout 497,6 miliard korun.

V sobotu 2. září zemřel ve Vídni, kde byl na soukromé návštěvě, jeden z nejuznávanějších českých hudebních umělců a čestný šéfdirigent České filharmonie Václav Neumann. V září by se býval dožil 75 let. V čele České filharmonie stál téměř čtvrt století. Dirigoval Symfonický orchestr hl. města Prahy FOK a v zahraničí byl šéfdirigentem Komické opery v Berlíně, v Lipsku stál v čele Gewandhausorchestru a Státní opery.

Ve věku 66 let zemřel náhle spisovatel František Nepil. Tisk připomíná autorův laskavý humor, díky kterému si ho oblíbili čtenáři všech věkových kategorií. Dospělým byly určeny knížky Strážce z lůžky, Kněžnin prsten, Dobré a ještě lepší ráno. Pro děti napsal i namluvil Večerníček Dům u tří koťátek.

V rámci kulturní výměny mezi městy Prahou a Jeruzalémem se ve dnech 14. až 18. září uskutečnily Dny jeruzalémské kultury v Praze. Jedná se v pořadí již o druhou akci, která naplňuje protokol o kulturní výměně mezi oběma městy a která otevírá nové možnosti poznávání a sblížování obou kultur. Loni proběhla podobná akce v Izraeli pod názvem Pražský kulturní týden v Jeruzalémě.

Arnošt Lustig se stal šéfredaktorem českého vydání časopisu Playboy. Přátelé osmašedesátiletého prozaika se podle tisku rozdělili na dva tábory. Jedni prý krouží hlavou a myslí si něco o pozdní mize uctyhodného muže, druhý tábor mu blahopřeje k odvaze a k novému životnímu úkolu.

Bývalý šéf Centra kuponové privatizace a Střediska cenných papírů Jaroslav Lízner, který je hlavní postavou největší domáci korupční aféry po listopadu 1989, je obžalován z přijímání úplatku. Loni 31. října ho v Praze v restauraci Asla zadržela Služba pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti krátce poté, co přijal úplatek ve výši 8. 334 500 Kč. Obžalovanému hrozí trest odnětí svobody v rozpětí od šesti měsíců do tří let.

Bratři Ctirad a Josef Mašinovi jsou od nynějška v ČR beztrestní. Státní zástupce totiž odložil šetření jejich případu z důvodu promlčení. Informoval o tom městský státní zástupce v Praze Josef Kredba. Mašinovi již dlouhá léta žijí v Americe, patřili v padesátých letech k odbojové skupině a při útěku z Československa zabili šest lidí.

Ze Slovenska

Slovenská vláda schválila nový celní sazebník, který ruší cla a dovozní poplatky na dovoz malých automobilů o obsahu motoru do 1 500 cm kubických. Dovážená auta budou o čtvrtinu levnější, čímž se zhorší postavení automobilky Škoda Mladá Boleslav na slovenském trhu. Za existence celní unie byla tímto krokem poprvé porušena zásada - uplatňování stejných celních sazeb ve vztahu ke třetím státům. Na stránkách českého tisku se začalo spekulovat s tím, zda by nebylo levnější i pro občany ČR jezdit nakupovat auta na Slovensko.

Jak jsme již dříve uvedli, čtyřiatřicetiletý syn slovenského prezidenta byl unesen do Rakouska. Dosud neznámí pachatelé ho ze Svatého Jury u Bratislavy převezli přes hranice do Rakouska, kde byl zadržen policií "Ojedinělá detektivka kolem únosu syna slovenského prezidenta, jenž je podezřelý z milionových podvodů a který byl přistrčen před nos rakouské policie, nabývá podle německé agentury DPA stále dobrodružnějších forem", uvedla Mladá fronta Dnes. Prezident požádal vládu o intervenci, ale neuspěl. Premiér Mečiar sice vyslovil pochopení pro rozpoložení prezidenta jako otce, ale jeho kabinet není za současného stavu šetření ochoten o vydání Kováče ml. oficiálně požádat. Předseda Křesťanskodemokratického hnutí Jan Čarnogurský v této věci interpeloval premiéra Mečiara a žádal ho o odpověď, zda se v kritickou dobu zdržoval na přechodu do Rakouska. Tato informace se měla objevit na policejní svodce. Politický motiv činu, který by mohl zdiskreditovat prezidenta se nevylučuje.

Mistopředsedu opozičního Křesťanskodemokratického hnutí a poslance slovenského parlamentu Františka Mikloška přepadli v Bratislavě před domem v němž bydlí, tři dosud neznámí pachatelé. Předpokládám, že přepadení bylo politicky motivováno a souvisí s mým vystoupením v Národní radě SR, kdy jsem oznámil, že KDH bude trvat na důkladném vyšetření případu zavlčení Kováče juniora do ciziny", řekl poslanec

Mikloško den po přepadení novinářům.

Kabinet Vladimíra Mečiara vyzval prezidenta Michala Kováče k abdikaci. Další spolupráci s ním označila vláda za nemožnou a obvinila prezidenta, že svým jednáním vzbuzuje obavy z ohrožení republiky. Stalo se tak poté, co Kováč odmítl účast na mimořádném zasedání vlády, kde měl vysvětlit některé své výroky (např. o zahraničních kontech členů vlády a jím blízkých osob.), která je interpretována jako prohlášení proti vládě a koalici. Kováč se stal slovenským prezidentem na návrh Mečiara Hnutí za demokratické Slovensko, jehož je členem. Současné napětí mezi hlavou státu a Mečiárovou vládou se datuje a stupňuje od jara loňského roku, kdy Kováčova ostrá kritika vlády vyústila v její pád a vysázení předčasných parlamentních voleb na podzim loňského roku, po nichž se Mečiar znovu vrátil a stal se po třetí premiérem. Podle ústavy prezidenta však může odvolat pouze parlament. Vládní koalice v něm má 82 zastupců, k odvolání jich potřebuje 90 (ze 150). Opozice stojí za prezidentem a doufá, že odolá tlaku. Prezident ve středu 20. září prohlásil, že ve funkci, do níž byl demokraticky zvolen, setrvá a vyzval vládu k dialogu.

Ze sportu

V Praze zemřel na infarkt ve věku nedožitých 66 let Václav Ježek, jeden z nejslavnějších trenérů v historii české kopané. Z jeho největších úspěchů je třeba připomenout titul ME, které vybojovalo Československo v roce 1976 v Bělehradě. Spartu Praha přivedl pětikrát k titulu mistra republiky a jako trenér působil i v zahraničí. (Feyenoord Rotterdam, FC Curych).

(přetištěno - Carolina)

Podnět k dalšímu projednávání obvinění z brání úplatků dostala disciplinární komise Českomoravského fotbalového svazu od ligové komise. Opavský sekretář Ivan Bartošik měl podle informací obvinit manažera Boby Brno Karla Kroupu z toho, že před rokem podplatil rozhodčího Legierského před utkáním stejných soupeřů v Poháru ČMFS. Kroupa tak měl učinit poté, co Opava půlmilionovou částku za "přenechání postupu" odmítla.



FEMINISMUS NEBO ŽENSKOST ?

Jaroslav Kovářiček

Stalo se u nás v práci, že jeden kolega, řekněme mu Tom, čekal trpělivě před výtahem. Konečně se dveře otevřely, Tom se uklonil, usmál a pokynul za ním stojící mladé ženě: Prosim, raďte nastoupit, milá Sheryl. Mladá žena však přednosti nepoužila, zato se na muže hlasitě obořila: Tome, jestli si myslíš, že mi musíš dávat přednost proto, že jsem dáma, tak se velmi mylíš a ješ pouze hloupý mužský šovinista. Tom se opět usmál a klidným hlasem odpověděl: Milá Sheryl, jak vidno, ty dáma nejsi, proto jsem ti tedy přednost nenabídl, dával jsem ti ji z toho důvodu, že já jsem džentlmen.

Tahle příhoda není ani vtipná ani mimořádná. Moderní muž se s podobným chováním některých žen setkává stále častěji, je to průvodní zjev myšlení, kterému se říká feminismus. V Austrálii stává se tento společenský fenomén normální součástí života. A také i v jiných západních zemích. Proto jsem byl při návštěvě vlasti potěšen zjištěním, že ta země zatím ještě feminismem ponížena není, a jak se zdá dlouho ještě nebude. Má to mnohé důvody. Českým ženám komunistický režim "emancipaci" vydatně znechutil a ztěžilo by se tam dnes našla dívka, odhodlaná statečně bojovat o právo být bagristkou, hornicí či příslušnicí bojového komanda. Do postkomunistické České republiky vrhá se dnes se svou ideologií kdekdo, s větším či menším úspěchem. Daří se tam Mormonům, sektě Hare-Krišnu, prodávacům Amwaye a Herbalifu, jen západní feministky mají problém zachytit se byt jen nehtičkem. To ovšem neznamená, že ženy v Čechách mají na různých ustláno a všechny problémy dořešeny. Jsou očividně jiné a také jiné jsou jejich společenské podmínky a historické souvislosti.

Co to vlastně je ten feminismus? Nikdo přesně neví, definice se mění podle potřeb toho, kdo jich používá. Není to jev

novodobý, prastarý ale také ne, máme-li věřit švýcarskému historikovi Johannu Bachofenovi, který tvrdil, že základem lidské civilizace byl matriarchát, který trval desítky tisíc let. Muži se dostali k moci až teprve někdy 3 tisíce let před naším letopočtem. A hned dodejme, že ne všichni muži, ale jen vybraná hrstka, ten zbytek na tom nebyl o moc lépe než ženy, pokud ne hůře. Sumérská civilizace byla již evidentně systémem patriarchálním. Ani klasická řecká civilizace ženám velká práva nedávala i když se jim od mužů dostávalo respektu a obdivu. Křesťanství už vůbec neprojevovalo velké pochopení pro ženskost, na jedné straně zdůrazňovala Evinu zodpovědnost na prvotním hříchu, na druhé straně uctívalo panen-skost Mariinu. Za ranné feministky noblesního typu bychom mohli pokládat již abatyši Hildegard z Bingenu (12. století) anebo Christinu de Pisan (14. století). O vztahu Islámu k ženám se raději ani zmiňovat nebudu. V pozdější době, puritánské země anglosaské ženám rovněž přiliš svobody nedopřávaly. Není proto náhodou, že moderní feminismus vznikl v Anglii, kde Mary Wollstonecraft vydala v roce 1792 knihu "A Vindication of the Rights of Women". Hnutí žen za rovnoprávnost má tedy své oprávnění i své hluboké kořeny. Společenské znevýhodnění žen musí každý soudný člověk vidět jako problém, lišit se však můžeme v návrzích na jeho řešení.

Žádná hodnotná diskuze o feminismu by neměla opomíjet historický a společenský kontext. Ta situace totiž vůbec není černobílá, není tu sporu o práva mužská či ženská, nutno usilovat o práva lidská (a vlastně o práva existence vůbec, práva zvířat, stromů atd. Zároveň nutno zdůraznit, že muž a žena nejsou totéž, mají svá práva a nezaměnitelná specifika. Nebylo by pokračování života bez žen ani bez mužů, možno ale přiznat, že v případě nouze dalo by se pro potřeby přežití vystačit s hrstkou mužů. Z tohoto hlediska má žena cenu vyšší. Jediné spojením ženy a muže může život pokračovat, obě strany zaslouží si proto stejného respektu. Otázkou je mají-li mít stejná práva a povinnosti. Nebyla by ta práva, namísto politicky proklamované rovnoprávnosti, být určována specifickými potřebami? Například potřebu je muž vskutku "mateřskou dovolenou" když se ještě nenaučil ani kojít? Anebo mají

mít div-ky stejnou povinnost vojenské služby jako chlápci? Dalo by se diskutovat i o otázce stejných platů - je vskutku společensky prospěšné, když ženy pracují z důvodu finanční motivace a vzdávají se tak své funkce matek? Vysoká rozvodovost a vážné problémy dětí nám snad mnohé napovídají. Feminismus sufražetek začal jako jeden z pramenů všeobecného boje za lidská práva. Tento boj není a asi nikdy nebude dokončen, absolutní spravedlnost a rovnoprávnost není mezi nedokonalými lidmi ani možná. Je však ideálem mravním a proto je třeba o ni stále usilovat. Některé moderní směry feminismu staly se však problémem samy o sobě, kterým trpí nejen staromódní džentlmeni jako Tom, a mnozí jiní muži, ale i mnohé ženy. Jde o více než jen galantnost, jde především o neustálé hledání potřebných modelů - jak muže tak ženy. Ženám vůbec neprospívá, že se do čela hnutí mnohde dostaly hřmotné feministky-lesbičky, jak je patrné z jejich jednání. Jejich boj proti mužům je nejen nemorální ale esteticky odpuzivý. Ostatně škodí více ženám než mužům. Agresivní feminismus mužům totiž život v mnohém usnadňuje, nemusíme uvolňovat místo v autobuse, otevírat dveře, utrácet peníze za květiny atd, jen si budme pěkně rovnocenní, milé sestry!

To se ví, že je to hloupost. Na tomto světě stále trpí miliónů lidí, bez ohledu na jejich sexualitu. Pravdou je, že někteří muži jsou vskutku na čelných pozicích moci, ale jen někteří, a jsou tam opravdu šťastni, aby to stálo za závidění? Ženy jsou sice často oběťmi mužské agre-sivity a blbosti, jsou však na tom opravdu tak blbě? Kdo se dožívá v průměru vyššího věku? Ženy. Koho posílá společnost do válek mordovat se navzájem? Mladé muže. Atd. Čeho je nám nyní velmi zapotřebí je model moderní ženy, a také muže. Musíme opět bedlivě zvážít jakou společenskou hodnotu má rodina. A je nejvýše žádoucí docenit roli matky jako jednu z nejdůležitějších posilů ve společnosti, mnohem důležitější než všechny ty mužské pozice peněz, slávy a moci. Já osobně nejvíce zazlívám těm militantním feministkám, že se snaží vsugerovat ženám "cítění se oběťmi". Kdo se považuje za oběť, také žije jako oběť. Život je ale rukavici hrozenou do ringu, je zápasem, kde můžeme projevít a rozvíjet své pozitivní vlastnosti. Tomu rozumí

většina žen v Čechách lépe než ty západní feministky. A přitom české podmínky pro ženy jsou nesrovnatelně horší než na západě - nedostatečné služby i platy, mizerné pracovní podmínky atd. A přesto dovedou být ty ženy půvabné a vskutku ženské. V porovnání třeba s Australankami oblékají se Česky elegantně, jsou kultivované, obětavé, vaří, uklízí a jinak dřou v domácnosti, zkrátka berou svůj úděl statečně. Ne všechny, samozřejmě, dopouštím se jistě generalisace, ale to základní rozdělení vyzorovat lze. I v té Praze narazíme na báby protivné, úřednice nevrle, paničky nafintěné, zde mluvím o tom, co lze považovat za dostupný ideál. A další věc je nápadná - ženy v Čechách se nestydí být ženami a náležitě pozornosti od mužů očekávají, vyžadují a náležitě oceňují. S tím jsem měl problémy, neboť za ta léta žiti v Austrálii jsem hodně pozapomněl co se sluší a patří. České ženy jeví se býti obdivuhodnými už také proto, jak se dovedou starat o muže, totiž obětavě. Horší je to s českými muži, ti mají ve vztahu k ženám co dohánět. Jak jsem vyzoroval z fečí, mnoho českých mužů kvality žen docenit nedovede. Jednou jim to možná ty západní agresivní feministky vysvětlí. Já tu ale vzdávám chválu ženám, českým obzvláště.

Nemusíte mi to ale věřit, totiž i já jsem zarytý feministka.

ZEPOR

**Zemědělské poradenství
nabízí**

**navázání obchodní spolupráce
v České republice.**

Bližší informace :

ing. Jan Juránek

Wellnerova 5

779 00 OLOMOUC

Czech Republic

tel : 001142 68 541 3766

fax : 001142 68 414 188

Velvyslanectví České republiky

a

Česko-australská kulturní aliance

pořádají výstavu

Mezníky v historii

českého státu

Součástí je i výstava prací umělců

sdužených ve skupině

ARTSPECTRUM

nazvaná

METAMORFOZY

Výstava bude otevřena od 27. října

do 10. listopadu 1995

v Exhibition Room,

A. C. T. Legislative Assembly,

CANBERRA

Srdečně zveme nejen všechny krajany, ale především by tuto výstavu měli vidět vaši australská přátelé. Pozvěte je, aby se nejen něco dozvěděli o naší historii, ale především aby se seznámili s naším současným uměním, které vzniká právě tady v Austrálii. Myslím, že se skutečně máme čím chlubit.

J.H.

Popularita českých politiků

v září 95

Vladimír Dlouhý, Jiří Dienstbier a Josef Zeleniec se i v září udrželi na prvních třech příčkách žebříčku popularity českých politiků. Vyplývá to ze šetření Střediska empirických výzkumů. Na místě čtvrtém se ocitla místopředsdkyně ČSSD Petra Buzková. Jen o šest desetin bodu za ní se umístil premiér Václav Klaus, sledovaný na šestém místě Milošem Zemanem. Pro zavedení prezidentského systému, tedy politického systému silného prezidenta s rozsáhlými výkonnými pravomocemi, se vyslovilo 45 procent dotázaných. Důvěra občanů k prezidentu Havlovi mírně poklesla. Důvěruje mu nyní 69 procent občanů. Premiéru Klausovi důvěruje v současnosti 53 procent, což představuje pokles o jedno procento. Prezident ztratil nevíce příznivců mezi stoupenci ČSSD, jeho oblíba je vysoká mezi voliči koaličních stran. Premiér má tradičně nejvíce stoupenců mezi neaktivnějšími skupinami obyvatelstva, jako jsou podnikatelé, živnostníci a studenti.

PRÁTELE, OZVĚTE SE !

Do redakce přišel hezký dopis z Kanady, který otiskujeme v úplném znění a doufáme, že pisatel nebude zklamaný a jeho přátele, pokud jsou v Austrálii, se mu ozvou.

Vážená paní redaktorko,

jsem odběratelem několika zdejších českých novin, ve kterých jsem také našel vaši adresu v Austrálii i s názvem vašich česko-slovenských novin, které redigujete a vydáváte. Obrácím se na vás s prosbou, protože předpokládám, že máte dopisovatelský styk s našimi krajany, kteří do Austrálie emigrovali, zda byste mi byla nápomocná při hledání mých přátel z Československa.

Jde o tyto mé přátele s rodinami :

Karel Bareš - v Sydney se oženil s Rakušankou, věk kolemšedesáti, pracoval jako kreslič či manager. Je možné, že v Austrálii žije rovněž jeho sestra paní Lida Valerová, rozená Barešová.

Hanus Austera - má dva syny, pracoval jako manager u Bosche, žijí pravděpodobně v Sydney, věk asi 65 let.

Pavel Altmann s paní - vyučený ladič pian, manželka učitelka, rovněž patrně žijí v Sydney.

V letošním roce 50. výročí ukončení druhé světové války, sám jako veterán, hledám jak ve staré vlasti tak i ve světě, své bývalé spolužáky a přátele, se kterými jsem si nemohl dlouhá léta dopisovat. Touto dobou však kromě příjemných zpráv dostávám i smutné a to od dětí či vdov mých přátel s oznámením : IN MEMORIAM - čest jejich památce. Také často jen "adresat incunnu".

Doufám však, že mi přátele v Austrálii ještě žijí a že jim budu moci i po tak dlouhé době opět napsat a obnovit stará přátelství.

Děkuji za pomoc a těším se na zprávy od vás.

S krajanským pozdravem,
Austrálii, Kanadě a naší bývalé vlasti
zdar !

Mirek Tonda Koliáš
Kanada

P.S. Adresa a další kontakt v redakci.

Malé zamyšlení nad velkými dějinami

Naše první republika
Bořek Šindler
(dokončení)

Přestože předválečné Československo zůstává v myslích pamětníků ostrovem klidu, svobody a spravedlnosti, nebylo samozřejmě všechno v republice záviděníhodné. Bujelo stranictví a politikaření a to mnozí pokládali za vřed na těle republiky, i když při širším rozhledu naše politické pletichy nebyly nijak horší než pletichy v životě Francie či jiných svobodných zemí v Evropě, kde nebyl denní tisk usměrňován censurou. Byly aféry politické i nepolitické, byly loupežné vraždy a zpronevěry tak jako všude jinde a o všem tom referoval tisk, poctivě i nepoctivě. Veřejnost byla informována o věcech nepěkných daleko podrobněji než o věcech pěkných, jak už to ve svobodných zemích chodívá. Byly i nechutné referáty o soudních procesech a sensačnětivé večerní plátky omílaly nervy drásající podrobností soudních jednání. Přesto soudnictví za první republiky pracovalo na pevných konstitučních základech a v atmosféře stability a korektnosti - a to si mnozí lidé začali uvědomovat až v době, kdy tyto vzácné kvality byly za nacistů a později za komunistů pošlapány.

Vnitropoliticky vládla v republice koalice zhruba pěti stran jímž se říkalo strany "státotvorné", nebo také "hradní". Po prvních poválečných letech života republiky se dostala k veslu mocná strana československých zemědělců, agráři, a jejich vůdce, Antonín Švehla, se stal československým ministerským předsedou. Prezident Masaryk si s ním dobře rozuměl a oba muži se vzájemně respektovali. Přestože filosoficky Masaryk tihl spíše k levicové politice sociálních demokratů a Švehla vedl pravicovou stranu zemědělců, oba muži se dovedli shodnout na věcech základní politiky, oba byli přímí, do kořene poctiví a nebáli se rozhodování. Žel, předčasná smrt Švehlova toto spojení rozloučila.

S agrární stranou byly po většinu doby trvání první republiky ve vládě sociální demokraté, zpočátku politicky nejsilnější a později jako druhá nejmocnější strana ve státě. Sociální demokraté se za první světové války nevyznamenalí vlastenectvím a jejich vůdce neměli v plánu nezávislost od Rakouska. Nezáčastnili se také ve vedení Národního výboru, vedeného od července 1918 pravicovým politikem dr. Karlem Kramářem. Jejich strana byla také zmitána vnitrostranickými boji s nastupujícími komunisty kolem Bohumíra Šmerala. V čele sociálních demokratů se nakonec ocitl Rudolf Bechyně, člověk praktický a realista, jehož spolupráce s Antonínem Švehlou zaručovala stabilitu mladého státu během prvního desetiletí jeho trvání. Tato agrárně-socialnědemokratická kombinace byla jakýmsi specifickým Československa, a protože tyto dvě zdánlivě nesourodé strany nic méně sdružovaly velké procento voličů, byla dvacátá léta ve znamení trvalé stability československého politického života.

V roce 1897, pod vedením Václava Jaroslava Klobáče, začala se sociální demokracii zavádět o přízeň dělnictva strana českých Národních socialistů, která ovšem neměla nic společného s pozdějším hnutím německým podobného jména. Toto hnutí na jedné straně zdůrazňovalo aspekty sociální spravedlnosti, ale bylo také zároveň stranou "vlasteneckou" a nesdružnou s mezinárodní socialistickou internacionálou. Už od roku 1918 byl favoritem této strany dr. Edvard Beneš, první ministr zahraničních věcí Československa, a zůstal jím až do roku 1948, kdy národní socialisté, tehdy pod vedením dr. Petra Zenkla, byli komunisty označeni za úhlavní nepřátele a zničeni jako samostatná strana. Po celou dobu prvorepublikánskou patřili národní socialisté k "hradním" koaličním a byli horlivými a upřímnými zastánci svobodné demokratické republiky.

Napravo od národních socialistů, byť jen o pár krůčků, stála strana Lidová. Měla hlavně přízeň katolíků v Čechách a zejména na Moravě, a měla také daleko blíže k národním socialistům než k Ludové straně na Slovensku, která od prvopočátků koketovala s fašistickým hnutím v Evropě a postupem doby se stala baštou antičechismu a spojencem Henleinovců. Česká Lidová strana měla sice jisté výhrady vůči Masarykovu "liberalismu", ale stála pevně na půdě republikánské a československé. Během války byl její vůdce, Monsignor František Šrámek, jmenován ministerským předsedou československé vlády v Londýně, a to samotným dr. Benešem. Právě tak jako národní socialisté, byli také lidovci zničeni bolševickým převratem v roce 1948. Je pozoruhodné, že dnešní ministr kultury České republiky Pavel Tigrid až do roku 1948 sympatizoval s lidovci, jako jedinou československou stranou nevyznávající socialismus mezi lety 1945-48.

Na krajní levici ovšem stála strana komunistů po svém odstěpení od sociálních demokratů na počátku dvacátých let, a na krajní pravici čeští fašisté vedeni generálem Gajdou, legionářem z první světové války. Obě tyto strany spojovala myšlenka násilnictví a náklonnost k násilnému státnímu převratu, v kterýchžto vlastnostech si tyto dvě extrémní strany neměly co vyčítat se sudetoněmeckými Henleinovci. Komunisté ani fašisté se nikdy nepodíleli s ostatními demokratickými stranami v žádné vládní koalici a po celou dobu zůstávali v krajní opozici k Hradu a k Masarykovi i Benešovi. Až těsně před Mnichovem začali komunisté Beneše tolerovat, fašisté ho nerespektovali nikdy. Do krajně pravicové opozice se také nakonec dostala v třicátých letech přetvořená strana Národního sjednocení, vedená Jiřím Stříbrným. Tato strana vznikla z původně Hradu loyální strany dr. Kramáře, Národních demokratů. Jak Kramář tak Stříbrný byli muži roku 1918 a oba byli nesporně skutečnými českými vlastenci v tom nejlepší smyslu. Postupem doby a ku konci života se rusofil Kramář - měl za manželku Rusku a kdysi stranil myšlenkám ruské dynastie na Hradčanech! - dostal do příkrých rozporů s Masarykem i Benešem. Právě tak Jiří Stříbrný. Nutno uvést, že po příchodu Němců politik Stříbrný, ač zapřísáhlý pravičák, nikdy s Němci nekolaboroval a odešel ihned do ústraní. Přesto byl po válce souzen a odsouzen, asi nespravedlivě.

Českoslovenští komunisté ovšem po celou dobu brojili proti demokracii a vůbec proti zřízení Československa. Během dvacátých a třicátých let došlo v jejich řadách k několika

zvrátím. Zatímco třeba Vančura a Seifert se nakonec odklonili od stalinské linie, Gottwald se stal Stalinovým pohůnkem v Československu a to už od let dvacátých. Jim byl také pozdější ministr Kopecký z doby poválečné, a celá klika "karlínských hochů". Rudé právo nepřestávalo zastávat moskevskou linii a nepřestávalo také nikdy nazývat sociální demokraty "socialfašisty".

Mezi krajní pravici a krajní levičí se ovšem nacházela také celá řada dalších menších stran, z nichž se čas od času některé podílely na koaliční vládě. Byly také strany německé, čistě slovenské, maďarské a podkarpatoruské. Mezi německými stranami byli zprvu prominentní němečtí sociální demokraté a jejich vůdce z třicátých let Walter Jaksch, odešel do londýnského exilu, kde během války mívával jednání s Benešem o poválečném uspořádání republiky. Postupem času se však téměř všichni Němci sjednotili kolem Henleinovy sudetoněmecké strany, sesterské strany Hitlerovy. V sudetských oblastech nakonec většina - naprostá většina - německých občanů volila Henleinovce.

Ačkoliv velké strany v republice byly celostátní - nebylo vlastně stran čistě českých - na Slovensku začala být ve třicátých letech prominentní strana Ľudová, vedena Hlinkovci. Za života katolického kněze Andreje Hlinky se ještě neprojevoval intenzivní protimasarykismus ani slovenské protičešství - Hlinka sám byl zastáncem československé spolupráce. Ale po příchodu Hitlera k moci se dostala Ľudová strana do rukou zapřísáhlých anti-Čechů a tato slovenská strana se postavila zprvu za slovenskou autonomii a posléze za rozbití republiky. Byla stranou, která stála u kolébky fašistického klerikálního státu spolupracujícího za války s Hitlerem.

Neposkytovala tedy první republika obraz vnitropolitického ráje. Československo se nemohlo pochlubit poměrnou dokonalostí národnostního uspořádání Švýcarska. První republika byla nicméně státem vnitropoliticky demokratickým, spořádaným, poklidným, prosperujícím a svobodným a řadila se k nejlépe fungujícím zemím této planety.

Masarykem a bodáky československých legií zplozená mladá republika nezašla na úbytě. Zahynula ranou do zad zákeřně zasazenou v Mnichově našimi vlastními spojenci. Zemřela v rozpuku mládí, ale neposkvřněna kolaborací s nejtemnějšími silami evropských dějin.

HLEDÁME

Pana Miroslava Teichimanna

nar. 15. 2. 1942,

poslední adresa - Campsie NSW,

všechny informace na adresu :

Konrád Teichmann

Psohlavců 590

721 00 OSTRAVA - SVINOV

Czech Republic

nebo do redakce

CESTA EGYPTEM

Milí čtenáři,

v seriálu "Cesta Egyptem" jsem se často zmiňovala o velmi dobrém jídle, na kterém jsem si tam pochutnávala. A tak tady je, na rozloučenou s Egyptem, jedna vynikající specialita.

Budeme potřebovat :

- 1 kg skopové kýty (mladé maso, nejlépe fillet)
- 2/3 čtvrtlitrového kelímku přírodního jogurtu
- šťávu z jednoho citronu
- 1 polévkovou lžici olivového oleje
- sůl, pepř
- 4 snítky rozmarýny nebo majoránky
- citron, na ozdobu

Na salát potřebujeme:

- 1 malou hlávkou salátu
- 1 malé hlávkové zeli
- 1 cibuli
- 12 tmavých oliv
- 6 polévkových lžic olivového oleje
- 2 polévkové lžice citronové šťávy

Pracovní postup :

Den předem nakrájíme maso na kostky a dáme do hluboké misky, přidáme jogurt, citronovou šťávu, olivový olej a koření. Řádně promícháme a necháme maso, ponořené do této marinády, přes noc v ledničce.

Druhý den navlékneme kousky masa na čtyři dlouhé jehly. Na gril položíme rozmarýn (nebo majoránku), grilujeme na ní maso za občasného otáčení a potřítí zbylou marinádou.

Do druhé misky dáme podélně nařezanou hlávkou salátu i zeli, přidáme cibuli nakrájenou na jemné plátěčky, vypeckované olivy, olivový olej a citronovou šťávu. Vše lehce, ale pořádně promícháme, a nakonec dokořeníme podle chuti.

Takto připravený salát narovnáme na talíře, a na něj položíme čerstvě grilované horké maso na jehle. Podáváme ozdobené citronem.

Přeji vám všem dobrou chuť.

Dagmar Balcárková

Češi v Kazachstanu

Jana Reichová

Zapomenutí krajané se jmenoval film, který byl promítán v salonku Sokola Sydney 3. září odpoledne. Film a a ním spojený program doprovázela výstava grafiky a černobílé fotografie umělců výtvarné skupiny Artspectrum, Česko-australské kulturní aliance. Grafiku vystavovala Milena Borkertová, Dagmar Vašáková a Stanislav Volek, černobílou fotografii Lenka Běliková, Hana Hybšová a Evelyn Růžicková. Výstavu otevřela výtvarnice Jarmila Slánská. Stanislav Volek měl velmi zajímavý a poutavý výklad o grafice a fotografii a seznámil přítomné s jednotlivými pracemi. Klasická kytara Evžena Burdy citlivě dokreslila uměleckou část programu skladbami Paganiniho a Bacha.

V krátkém úvodu se pak posluchači dozvěděli příběh našich zapomenutých krajanů v kazašské poušti.

Ještě v době Rakousko-Uherska, v druhé polovině minulého století, četné české rodiny, zejména z východních Čech, přijaly výzvu ruského cara k osídlení Ukrajiny a krymské oblasti. Později pak některé rodiny odešly do Besarabie, kde bylo možno získat více půdy a asi jedenáct rodin přijalo další carovu nabídku k osídlování Kazachstanu. Všichni tito vystěhovalci udržovali svůj jazyk a zvyky a tak i děti, které se narodily již v nových domovech mluvily svojí mateřštinou. Krajané na Ukrajině, v Besarabii i v Kazachstanu měli neustálé spojení s domovem, dostávali české noviny a většinou měli i české školy.

V červnu 1941, krajané, kteří žili v Besarabii, byli náhle v noci brutálně vyhnáni ze svých domovů sovětskými vojáky, s tím nejnutnějším co stačili ve chvatu pobrat byli nacpáni do dobytčích vagonů a netušili kam jedou. Dojeli do Kazachstanu, kde po nějaké době našli spojení na krajanskou vesnici Borodinovku a tam se jim dostalo pomoci. Během stalinského režimu byli více méně od vlasti izolováni. Pokud to bylo možné hledali si životní partnery v krajanských vesnicích na Ukrajině. Ve škole se učili jen rusky a tak i když většina z nich stále mluvila česky nebo slovensky, psát se naučili jen rusky. Nebylo to lehké za stalinského režimu, to co vybudovali museli odevzdat do kolchozů, muže jim pozavírali jako kulaky do vězení a ruce měli zase prázdné. V okolních vesnicích žili Němci, Poláci a všude kolem Rusové, které tam přesídlil Stalin. Kazaši byli rozprášení v okolních sovětských republikách, jen málo jich zůstalo v Borodinovce.

Rozpadem Sovětského svazu se situace českých krajanů nezlepšila, naopak je mnohem horší. Kazašská republika je sice samostatná, má ale velmi nacionalistickou vládu silně ovlivněnou fundamentalistickým islamem. Vláda volá zpět do země roztroušené Kazachy a slibuje jim předem majetky "nevěřících" Evropanů. Jediné náboženství je muslimské a jediný jazyk kazašský, kterým mluví ovšem jenom Kazaši.

Většina Němců, Rusů, Židů a Poláků již za finanční podpory vlád svých zemí odcestovala do svých vlastí, jen Češi a Slováci jsou stále ještě v Kazachstanu, kde jim hrozí, že nejen ztratí všechno čeho tvrdou prací nabyli, ale že mohou ztratit také své životy. Těch ostatních národností bylo na desetitice,

Němců dokonce 200 tisíc. Čechů je v Kazachstanu pouhý jeden tisíc a domů chce přesídlit asi 700 z nich. Zatím se to podařilo jen několika rodinám.

Když po krátké přestávce přítomní sydneyští krajané shlédli film, natočený v Borodinovce známým českým žurnalistou Milanem Maryškou, byli otfesení a dojatí. A tak byly slyšet komentáře jako - chudáci lidé, jejich předkové se vydali špatným směrem. Nejvýstižnější je pak poznámka z dopisu pana Buršika. Cituji doslova - Bylo to otfesné vidět co někteří lidé zkusí na svojí vinou. Jak rozdílná by byla reportáž o našich lidech, kteří se ve stejné době vystěhovali do Ameriky! Nebo co mohli tito nešťastní vystěhovalci udělat, kdyby se bylo mohlo po válce usadit v dnes tak zpuštěných Sudetech.

Osud zapomenutých krajanů našel odezvu a tak v Sokole se přímo na místě sešlo na jejich podporu 348 dolarů a je dlužno poděkovat všem přítomným, zejména panu Jiřímu Jelínkovi za dar 100 dolarů a panu Stanislavu Bertonovi za dar 50 dolarů.

Mnozí z vás se programu nemohli zúčastnit anebo pro vás bylo vhodnější poslat peněžitě dary později a tak děkuji za dary tak, jak docházely, paní Šarnánkové za 20 dolarů, za stejnou částku rodině Hendrychových, Zdeně a Jiřímu Týmrovi a Lilly Rich, za dar deseti dolarů paní Čtvrtečkové, panu Tomanovi a panu Šindelářovi, po 30 dolarech poslala rodina Hybšova a rodina Borkertová. Padesát dolarů pak poslal pan Kamenčák. Děkuji za milý dopis a dar 100 dolarů panu Buršikovi. Prvních 600 dolarů vezl do Prahy pan Petr Vitek a odevzdal je "Nadaci - Člověk v tísni," která krajanům v Kazachstanu pomáhá.

Sokol Sydney rozhodl celou akci podporovat tím, že pořídil další kopii filmu, kterou odeslal Sokolu do Canberry a odtud poputuje kopie do Sokola Melbourne. Sokol Sydney také požádal nadaci o adresy rodin, které již byly přesídleny do České republiky i o adresy těch, kteří jsou ještě v Kazachstanu, abychom s nimi měli spojení.

Dárce, který nechce být jmenován, dodal zbývajících 30 dolarů do prvního tisíce dolarů vybraných v Sydney a tak pan Antonín Hercok, který letěl do Prahy koncem září odevzdá Nadaci dalších 400 dolarů.

Sbírka ještě není uzavřena a tak prosíme ty, kteří o naši snaze pomoci nevěděli, aby se zamysleli nad osudem těch, kdo nenašli druhý domov v Austrálii, ale daleko odtud, v nyní pro "nevěřící" nepřátelském Kazachstanu.

P.S. Pokud se rozhodnete přispět, posílejte šeky na SOKOL SYDNEY, na adresu :

Jana Rich
23 Manwaring Ave
MAROUBRA 2035



PERLY A PERLIČKY

Zajímáte se o teploturu v Amsterdamu, ve Varšavě, v Budapešti či snad i v San Marinu? Sledujte večerní zprávy SBS. Chcete-li však zjistit, zda na Vltavě praskají ledy, SBS vám o tom nepoví. Bůhví či rozhodnutí by dovedlo zařadit Prahu mezi města o jejichž stavu teploty ona televizní stanice denně referuje. Zatím toho zřejmě není hodna a nezbyvá nám než denně do Prahy telefonovat anebo žít nadále v neznalosti. Dokud ovšem nedorazí ke změně, utěšujme se tím, že Bern a Užhorod také dosud nebyly obmyšleny pozorností.

Československý Country Club v Sydney v září důstojně oslavil jedenadvacetileté výročí svého trvání. Právě tak jako sydneyjský Sokol, tento klub vlastní svůj pozemek s klubovnicí budovami a sdružuje značný počet Čechů, Slováků i jiných národností. A právě tak jako Sokol, i Country Club začínal s půjčkami na zakoupení reality a probíjel se k životu za důkladné svépomoci členů. Tyto počáteční nesnáze už ovšem patří minulosti. Klub pořádá krajské podniky všeho druhu, včetně tanečních zábav a kulturních představení a stal se střediskem našich hlavně ze západních oblastí města. Výroční oslava se, žel, konala za nepřítomnosti dlouholetého předsedy klubu pana Jaromíra Rutara. Přejeme mu všichni brzké uzdravení a zotavení z nynější indisposice.

Kdo by neznal ten lákavý inserát z Australských listů: "Zveme vás na nezapomenutelnou dovolenou! Kam? Na Magnetic Island v Queenslandu. I já jsem ten inserát znovu a znovu přečítal, až jsem konečně trefil do živého a přeplavil se ze slunného Townsvillu na ten rajský ostrov. Nebyli jste dosud v ráji, nebo alespoň v předpokojí ráje? Ne-li, neleněte, zavolejte majiteli onoho pohostinného domu ukrytého v palmovém háječku (ne, inserát nelže, ty palmy plastické nejsou) a přesvědčte se, že je skutečně možno alespoň na čas vypráhnout a oddat se sladkému nicnedělání na skvělých písčitých plážích tohoto pozoruhodného kouta Austrálie. Tím nemám jen na city nás zdejších. Kdyby novopečení kapitáni průmyslu doma věděli, že taková Malorca je proti Magnetickému ostrovu jen něco jako nízká vrchovina proti Alpám, přikvačili by i oni. Konečně to neplatí jen o kapitánech, i když cesta z Evropy není nejlacinější. Dáte-li se mým horoucím vyznáním opravdu lákat, vězte, že najdete klid, samotu, panenskou přírodu a pronajmete-li si místně malý díleček "moke", zaveze vás až k branám ráje na "Radical Bay" - to je jedna z mnoha místních zátok. Tam vás přivítá záliv orámovaný mořem, tropickým bušem, a naprostým božím klidem a pohodou. Můžete si dokonce zahrát i na Adama a Evu. Navíc tam není ani jedna jablona a hadům se lze vyhnout..... kasina a věžákové hotely tam také chybějí.

Koncem srpna a počátkem září byla Sydney opět počtána další návštěvou českých muzikantů, kteří sem přiletěli z jiných koutů Austrálie. Wihanovo kvarteto mělo v Sydney dva koncerty - Schuberta, Mozarta a Dvořáka předvedli v Seymour Centru a v koncertním sále sydneyjské opery do programu zařadilo českou hudbu včetně Janáčka. Pánové Leoš Čepický (první housle), Jan Schulmeister (druhé housle), Jiří Žigmund (viola) a Aleš Kaspřík (cello) se představili jako vzorní reprezentanti českého hudebního umění také Dvořákovým "americkým" kvartetem. Jejich provedení Janáčka bylo sydneyjským publikem oceněno s uznáním daleko hlučnějším, než se hudbě tohoto Moravana dostává obvykle v Praze, kde je stále ještě pokládán širší veřejností za "přilís" moderního. A to podle pravidla, že doma není nikdo prorokem. Kvarteto odsud navštívilo také Nový Zéland a potom míří do Japonska, kde je Janáčková hudba rovněž ve florě.

Ještě slovíčko k případu bratří Mašinových. Jejich otec byl jedním z nejstatečnějších českých protinacistů a byl za války Němci popraven. Jeho synové, bratři Mašinové, byli za války malými hošíky a jezdili s maminkou do Lošan u Kolína, kde byl rodinný statek. Později, když dorostli, se Mašínovi hoši dostali do konfliktu s bolševiky a probojovali se až do Západního Berlína. Ze cestou usmrtili nějakého toho ozbrojeného ochránce komunistického carství, včetně policejní hlídky v německé východní zóně, nám zde nikdy nepřipadalo být přečinem Ale doma je čin bratří Mašinů zřejmě ještě dnes hodnocen jako zločin - snad podle poučky, že atentát na Heydricha a jeho zavraždění českými parašutisty byl přečinem proti protektorátnímu a nacistickému právnímu řádu. Člověk neví, zda sni či bdi. Tentýž "logický" postup myšlení vede k úvaze, že odsouzení Milady Horákové bylo právním činem, že kdo se stavěl aktivně proti bolševickému řádu se dopouštěl přečinu, a tak dále. Není tedy také divu že i my, bývalí exulanti, jsme lidmi, kterým není co věřit, zatím co estébáci chránili "platný" řád....

Bořek Šindler - lovec perel



Nad dopisy čtenářů

Mili krajané,

začátkem roku byla uspořádána sbírka na auto pro pastorační službu Čechům v Austrálii. Tato sbírka dosáhla 9.230 australských dolarů

Dne 5.7.95 jsem zakoupil auto "Daihatsu Charade" s obsahem 1,3 l, se vstřikováním paliva, ročník 1991, najeto 88 000 km, za 8 800 dolarů.

Chci tímto poděkovat všem, kteří tuto sbírku organizovali, všem, kteří se podíleli na její propagaci. Veliký dík patří všem vám, kteří jste do sbírky přispěli, i vám, kteří jste mi pomohli a pomáháte nejrůznějšími způsoby. Dík patří i redakci Australských listů za uveřejnění výzvy ke sbírce i tohoto poděkování.

P. Jindřich Kotvrda

Vážená paní Háberová,

Chtěl jsem vám jenom poděkovat touto cestou za Váš článek a vzpomínku na nedávno zesnulého Vládu Škutinu - mého dlouholetého kamaráda a spolužáka z pražského Masarykova reálného gymnázia v Křemencově ulici.

Spolu se svými spolužáky, t.j. s těmi, kteří odešli do zahraničí jak před - tak i po roce 1968 - jsme se začali scházet, spolu s Vládou od roku 1981 každé dva roky na některém předem domluveném místě na zeměkouli (1981 Švýcarsko, 1983 Rakousko, 1985 New York, 1987 u mne v Sydney, 1989 ve státě Vermont-USA). Po "sametové" revoluci nám bylo konečně umožněno se scházet s těmi, kteří zůstali v Čechách! Proto se v roce 1991 uskutečnil náš "sjezd" na zámečku v Adršbašských skalách, v roce 1993 na Slapech - a letos v květnu na chatě Vega na Benecku v Krkonoších. Vláda již vypadal velmi špatně, ale pevně věřil, že tu svou nemoc překoná. Netušil jsem že když jsem se s ním loučil při našem odjezdu z Benecka, že ho vidím naposledy.

S pozdravem Váš
ing R. Marsálek
Sydney

Vážení přátelé,

Váš poslední úvodník "Čekání na zázrak" mne znepokojil a zklamal. Snad proto, že jsem vždycky měl k Jugoslávii zvláštní vztah a během svých několika dovolených jsem se setkal s řadou nesmírně přátelských a příjemných lidí. Asi to byli většinou Slovinci a Chorvati - mně to tenkrát bylo jedno a jim možná také.

Když jsem viděl, že se kvůli nesmyslnému nacionalismu Jugoslávie rozpadá, bylo mně to stejně líto, jako když vzalo za své Československo. A ptal jsem se, kdo z toho bude mít užitek? Pro koho to bude výhoda, když bude poměrně velká Jugoslávie nahrazena skupinkou navzájem se nenávidějících ministátek? Odpověď nemám dodnes, snad jen náznaky odpovědi. V době, kdy evropské společenství váhalo s uznáním států, které odpadaly od Jugoslávie dalo se hodně udělat pro to, aby rozpad proběhl mirumilovně a spořádaně. Tato možnost byla ale promarněna, když Německo bez konzultací se svými partnery uznalo Chorvatsko. Zbytek světa zaraženě zíral, pak vzal nový status quo neochotně na vědomí a připojil se.

Srbové měli za druhé světové války s chorvatskými Ustašovci velmi špatné zkušenosti. Odhady počtu obětí se liší, v každém případě jde o statisíce. Po rozpadu Jugoslávie zůstalo mnoho set tisíc Srbů jako menšina v Chorvatsku, prožívajícím novou vlnu nacionalismu. Možná, že se obávali zbytečně, ale kdyby se Češi za podobných okolností stali přes noc menšinou v novém, nacionálně aktivním Německu, asi by se taky postavili na odpor se zbraní v ruce - kdyby měli naději na úspěch.

Situace v Bosně je podobná. Srbové tvořili téměř polovinu obyvatelstva, přesto se od nich očekávalo, že budou žít jako křesťanská menšina v muslimském státě. Sama myšlenka na stát, založený na náboženském vyznání - navíc necelé poloviny obyvatelstva - patří do středověku, ne do dvacátého století. Srbové odpověděli válkou, vedenou středověkým způsobem. Nešlo ovšem o "facku na jedné straně, masovou vraždu na druhé". Vesnice hořely na obou stranách neurčité fronty, ostřelovači vraždili chodce v obou částech Sarajeva, "vládní" i srbské.

Na nacistickém Německu bylo, je a - doufejme - že vždy bude odporné, že

chtělo a) ovládnout svět, b) vyhubit národy, které se diktátorovi nelíbily, c) zřítit stát, kde všechno - kultura, organizace života i rozmnožování - byly pod totální kontrolou diktátora. Nic z toho Srbové neměli v plánu.

Porovnávat Srby s nacistickým Německem je tedy evidentně nesmyslné a zoufale zaujaté.

To ovšem nic nemění na tom, že způsob, jakým se tato válka bojuje je obličejný. Každá válka dává ojedinelou šanci sadistům a primitivům: když se hodnota člověka náhle měří velikostí strachu, který dovede vzbudit v protivníkovi stává se kulturnost a inteligence přítěží. Občanská válka, kde chybí zábrany založené v kázni a hrdosti organizované armády, je v tomhle směru nejhorší.

Je reálná naděje? Zatím se bojuje na všech stranách a pocity křivdy, bezpráví a nenávisti rostou den za dnem.

Chorvatsko, které podle řady svědectví v mnoha směrech navazuje na fašistické tradice svoji předchozí inkarnace, buduje za pomoci amerických bombardérů velké Chorvatsko. A to i na území, kde po staletí žili Srbové a odkud v posledních letech museli odejít.

Bosna se za pomoci OSN a NATO úsilovně snaží pokračovat ve své mnohonárodní existenci, která je miniaturní obdobou národnosti a náboženské morzaiky rozpadlé Jugoslávie.

Srbsko, naplněné uprchlíky ze sousedních zemí, ničené sankcemi a přirovnávané k nejhorším vyvrhelům všech dob, marně čeká odpověď na otázku: proč mezinárodní společenství podpořilo snahu Slovinců, Chorvatů a muslimů žít ve vlastním státě - i když při tom byla rozbita významná země s víc než sedmdesátiletou tradicí, člen OSN - zatím co snaha Srbů o totéž je označována za fašismus a potlačována všemi prostředky.

Jak by zázrak, který by situaci napravil, měl vypadat?

Musely by se napravit staré křivdy, které se staly. Hranice států které vznikly z bývalé Jugoslávie by se musely upravit tak, aby šlo o spravedlivý kompromis.

A samozřejmě, všichni, kteří ztratili domov nebo byli odsunuti v rámci "etnické očisty" by měli mít možnost se vrátit a začít znovu.

To by mohlo ovšem znamenat, že by Sudetáci měli právo se vrátit do

Krkonos. Hmmm....

Nemyslí, že se zázrak stane.

Musíme ale doufat, že to málo k čemu dojde, bude alespoň trochu snesitelný kompromis. A neměli bychom se nechat svést k tomu, abychom podporovali hysterii která vidí tento tragický konflikt nápadně černobílými barvami. S pozdravem

Petr Baum
Victoria

Upozornění redakce

Vážení čtenáři,

děkuji vám za milé dopisy a povzbuzující slova. Pokud potřebujete nějaké rady či informace, napište i telefonní číslo. Řada záležitostí se dá lépe a rychleji vyřídit po telefonu než zdoluhavou listovní cestou. Omlouvám se také za zdržení některých odpovědí, ale jistě víte, že naše celá redakce včetně sekretářek, pisárek, korektorů, tiskařů, poslíčků, baličů, uklízeček a pod. se stává z jedné osoby, totiž z pani šéfredaktorky (jak s oblibou říká Bořek Šindler) a na tu je to někdy přece jenom trochu moc.

K vašim dotazům ohledně předplatného dodávám: Budeme koncem roku vkládat upomínkové listky všem, kdo nebudou mít zaplacené, ale vy sami si můžete zjistit datum, kdy vaše předplatné končí. Na štítku s vaší adresou najdete v pravém rohu dvě čísla, první je vaše registrační číslo a druhé označuje měsíc a rok, kdy vaše předplatné vyprší. (např. 9512-konec předplatného - prosinec 95).

Toto číslo AL je označeno velkou 50, znamená to, že máme za sebou už půl stovky vydání AL. Doufáme, že všechno půjde i nadále dobře a my budeme moci oslavit sté vydání našeho českého časopisu v Austrálii.

Čekuji vám všem ještě jednou za rady, pomoc i za to, že nám držíte palce.

Moc to potřebujeme !!!
Vaše Jana Háberová

Z tajů krás české řeči

Bylo nás pět tetek. Pět strejců. Ze tyto prosté věty neskrývají ta nehlubší tajemství české mluvy? A že jich dokonce neskrývají hned několik? Nebo bychom snad měli říci, že skrývají hned několik klíčů k slovanskosti češtiny - k slovanskosti, kterou se někdy snažíme před světem jakoby utajit? Marně ovšem. Slovanská minulost a přítomnost nám čouhají za všech slovních projevů.

Však už o tom i řeč jednou byla. Ze tedy dvě tetky, tři strejcové, čtyři tetky, čtyři strejcové, ale pět tetek. Čtyři - kdo? Ale pět - koho? Pět, šest, sto, tisíc, milión tetek a strejců. Záhada tak záhadná jako tajemství božské trojedinosti. jen zkuste vypustit z úst pět strejců nebo čtyři tetek a celá vaše česká přirozenost se proti vám obrátí a vyčníí vám.

Takže my čtyři, ale nás pět. Nás sedm chasníků. Kde je proboha ten podmět? Nás dvacet loupežníků. Vždyť už ti nejmenší žáčkové vědí, že podmět bývá v prvním pádě, že má být v prvním pádě. Nás pět bab vydá za dvacet chlapů - kde že je ale podmět? Pět? Těch pět? Ovšemže pět. Ne tedy baby, ale číslovka je podmětem? Jsme opravdu na dobré stopě?

Vstupme ještě hlouběji do Boubina českých tajů, české přirozenosti. Byli jsme na návsi, my tři baby. Byli jsme tři muži ve sněhu. O podmětu pochyb není. Baby a muži. Že by ale jen do té pětky? Namítá-te, že podmět v prvním pádě být nemusí? Ale o podmětu už řeč zase není. Je řeč o slovesu: bylo. Bylo padesát kartárek, markytánek, bab. Bylo padesát šejdířů, politiků, agentů. Bylo. Byli nejdříve čtyři, ale pak jich BYLO pět. ONO jich BYLO. Ty kartárky byly zprvu tři, ale přišly další dvě a už jich BYLO pět. Bylo nás pět, deset, tucet kartárek. Byli nás pět? Byli jsme pět? Nikdy! Ani pětileté děcko by to nepřeneslo přes rty. Byli my pět kluci? Bylo nás pět kluků.

Tyto smělé gramatické konstrukce zaznamenává i ten kompjútér toho pětiletého usmrkánečka. Naprosto nepochybně. Bylo nás pět Američanek - proč BYLO? Ono nás bylo. Proč ONO? Rozhodně nás nebyly pět Američanek. takže jsme byly čtyři Američanky, přišla další a už nás bylo těch pět Američanek.

Cože tomu říká gramatika? Ptejte

se, zpytujte! Řešte. Ale proč? Jen pro tu českou kvočiči kvoč? Protože proto. Aby kvočna nekvočala, i když by měla proč. Bude v tom asi uschovaná nějaká stará a hluboká filosofie. Čeština má zřejmě nějaké svoje důvody. Ne její důvody, ale svoje. Ony ty baby mohly sebrat svých pět švestek a odejít. Mohly také sebrat jejich pět švestek, ale to by v češtině byla asi krádež. Leč to bychom se opět řítili do záhad jiných, snad ještě hlubších. Esperanto, to geniální, logické, pravidelnosti slynoucí esperanto takové české kejkle nezná. Nezná ovšem také žádného Čapka, Holana, Vančuru, a kam by se jeho logika hrabala na takového Hrabala!

B.Š.

VÝZVA

všem výtvarníkům,
kteří mají smysl pro humor.

Česko-australská kulturní aliance připravuje premiéru hry Josefa Škvoreckého "Bůh do domu". Jedná se o komedii ze života emigrantů, kterou Josef Škvorecký napsal pro krajanské ochotníky v Kanadě. Původně jsme chtěli uspořádat pouze výstavu návrhů na plakáty, ale pak jsme se rozhodli ji rozšířit o další druhy výtvarného umění, jako je například keramika, sklo, textil a podobně. Samozřejmě se zaměřením na hru a její hrdiny. Nezapomeňte, že je to komedie a tak legraci se žádné meze nekladou. Tato výstava by pak pomohla propagovat hru a putovala by po různých místech. (Sokol, Country Club, Český konzulát, atd.) Svoji pout by zakončila při premiéře hry, kde by se pak výstava rozprodala. Máte-li chuť se téhle recese zúčastnit, zavolejte na číslo 018 401 205 a my vám kopii hry zašleme k přečtení.

Kateřina Iváková
režisérka hry

KULTURA

SOKOL SYDNEY

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest

zve všechny krajany
v neděli 29. října 95 ve 14 hodin
na

**Sokolskou akademií
k výročí 28. října**

Sokolské kino PONREPO

uvádí v neděli 19. 11. 95 v 15 hod
z historie české kinematografie
veselohru Martina Friče

"Hej rup"

s Janem Werichem a Jiřím Voskovcem
Vstupné dobrovolné.



**Multikulturní festival
hudby, tance, zpěvu,
dobré zábavy**

se koná

v sobotu 14. a v neděli 15. října
od 10 hodin dopoledne
v Ararat Reserve, Bantry Bay
Road, Frenchs Forest

Výstavy, vystoupení umělců, soutěže
pro děti, stánky s kulinařskými
specialitami jednotlivých komunit.
Vstupné : dospělí - \$ 2,-, děti zdarma

V sobotu 15. 10. 95 v 19,00
se bude

**hrát a tančit v arménském,
českém, rakouském, dánském,
holandském a italském klubu.**

Vstupné do všech klubů \$ 7.-

COUNTRY CLUB

320 Devoshire Road, Kemps Creek

vás zve
v sobotu 14. října ve 20 hodin
na

"VINOBRANÍ 95"

K tanci a poslechu hrají Česko -
moravsko- slovenské hvězdy za řízení
J. Neradička, zpívá J. Kozumplik.

Sponzorem večera jsou "Goulburn
Wines", a vína která budete ochutnávat
si budete moci později objednat třeba
na vánoční svátky.

Vyhnálkovy tasmanické sýry budou
opět v prodeji.

Vstupné : hosté - \$ 6,-

penzisté a členové - \$ 5.-

Vstupenky si můžete rezervovat
u pana J. Rutara - 610 3267
J. Hanouska - 607 8883

Večer u příležitosti vydání
třetího románu
Boženy Šamánkové
"Perpetuum mobile"
a sbírky básní "Jak šel čas"
se koná

11. listopadu 95 v 19.30
v Krabicovém domě
44 Cumberland Street
The Rocks

Večer bude spojen
s autogramiádou
a malým pohoštěním
Vstup volný.

Výstava obrazů Marie Jenkové

"Life of the Spirit"

se koná od 14. října
do 5. listopadu
ve

Windsor Attic Gallery
Fitzgerald House
89 George Street
WINDSOR

Otevřeno :
středa - neděle,
od 10 hod. do 17 hod.

VÝTVARNÉ OKÉNKO

V katalogích výstav českých
výtvarníků, které se konaly v Sydney, se
obvykle objevují pod sebou dvě téměř
stejná jména C. Borket a M. Borket. S
Čestmírem Borkertem jste se už v tomto
sloupku setkali a tak bych vám teď ráda
představila jeho ženu Milenu.

Milena Borkertová vystudovala
Výtvarnou školu v Praze. Po jejím
skončení se přihlásila na Akademii
výtvarných umění, kde s úspěchem složila
přijímací zkoušky. Když však nějaká dobrá
duša pošeptala panu rektorovi do ucha,
že jejím strýcem byl generál Syrový, tak
přijímací komise rozhodla, že to není
právě dobré příbuzenstvo pro studenty
AVU a že mezi uchazeči je mnoho jiných
s mnohem zajímavějšími strýčky. Mi-
lena tedy začala ilustrovat knížky, na-
vrhovat filmové plakáty pro Filmové
studio Barandov. Její velkou láskou je
volná komorní grafika a perokresba, jak
ostatně dokazuje naše titulní stránka.

V Austrálii začala pracovat ve
Studiu animovaného filmu a pracuje pro
ně dodnes. Milena mluví málo a už vůbec
ne sama o sobě, ale nedalo mi to, abych
se nezeptala: "Jsi vdaná už třicet let, jak to
děláte, že to všechno dobře funguje?"

"Asi jsme měli štěstí, jsme stejné
staří, tedy ne úplně. Česta je o celých
čtrnáct dní starší, máme stejné názory
na kumšt i na svět a dokonce jsme i
narozeni ve stejném znamení a tak třeba
i to pomáhá."

Spíš pomáhá, že jste oba tolerantní, citli-
ví lidé, pomyslela jsem si a nahlas se
zeptala: "Co máš ráda?"

"Hezké počasí, hodné lidi, dobrou
hudbu, dobré jídlo. Ráda vařím a dokonce
jsem jako vůbec svoji první práci dělala
ilustrace ke kuchařské knize, mám ráda
přírodu a vůbec hezké věci a doufám, že
jednou budu mít dost času abych se
konečně mohla věnovat grafice a snad i
dost peněz abych si mohla koupit všechno,
co k tomu potřebuji."

"A co nemáš ráda?"

"Lidskou hloupost, netolerantnost,
uplakané počasí a spěch".

Jana Háberová

PUTOVÁNÍ S OSLEM

Miloslav Šimek, Josef Fousek

Jak odstranit nelibé pískání - Rychlé šipy - Babička na dubu - Všechno má svůj konec

A zase jedeme Šumavou. Ale už ne tak zvesela jako jiné dny. Ve vzduchu je nejen vůně hvozdů, ale i vůně loučení. Ano, dnes večer naše putování končí. Alespoň pro tento rok.

Mlčím, ale domnívám se, že podobné myšlenky probíhají i v hlavách mých kamarádů. Snad jedině mému čtyřnohému příteli je to jedno. Osel Honza na sobě nedává nic znát, i když - a to musím přiznat - táhne lépe než jindy. Možná ton tuší konec letních kratochvílí a těší se na stáj ve Velenovech u Junků. To je jeho stáj domovská, kde má své přátele ze světa zvířat, krávu Bělku, vepře Ložu, kozu Kristinu, ovce, králíky, slepice, holuby a taky starou černobilou televizi Oravu, protože u Junků mají zjištěno, že když se jejich zvířata dívají na zprávy, kráva Bělka dává více mléka a vepř Loža přibývá rychleji na váze.

I vozík má již zřejmě cesty dost a jeho kola začínají opět nepříjemně pískat. Slávek nařizuje zastavit a něco s tím udělat, protože jak říká, i když nemá hudební sluch, perfektně rozezná zvuky libé a nelibé.

A tak zatímco František uvažuje, co ho asi zítra v nemocnici čeká, a Slávek si prohlíží fotografie své ženy, aby si na ni opět zvykl, vydávám indulonů a mažu osy zadních kol. Slávek se tomu dívá, ale já ho přesvědčuji, že je-li indulona vhodná pro ruce pracujícího člověka, zcela jistě postačí coby náhražka strojní vazeliny. Přítel herec o tom stále pochybuje, ale protože ví, že v naší výpravě stejně vhodnější mazadlo není, mlčí. Jedeme dál. Všichni čekají, zda bude mít indulona úspěch. Co bych vás napínal, neměla. Zvuky, které se ozývaly tentokrát, vadily už nejen Slávkovi, ale vadily všem. Ani Honzovi skřípot asi nebyl příjemný a chvílemi klopil uši, takže se z dálky podobal přerostlému kokršpanělovi. Jen já si vykračoval jakoby nic a pískal si Suliku - píseň, o které vím, že pomáhala v krizových situacích i Josefu

Vissarionovičovi, a že ten měl krize pořádku, i když si je málokdy přiznával. "Vlivem nepříjemných zvuků se kolikrát člověk dostane i na psychiatrii", pronesl rezolutně František, kterému začalo cukat pravé obočí. A zavelel: "Zastavit stát!"

"Sedněme si a přemýšlejme, co by v takovéhle situaci asi dělali členové Rychlých šipů," vyhrkl Slávek. František minul, že někteří lidé se v bezvýchodných situacích vrací do svého dětství a že Slávek už nemá k ústavní léčbě daleko. Milan však na varovná lékařská slova nedbal a jakoby pookřál. Také on miloval hrdiny románů Jaroslava Foglara až nekriticky. "Naši patálii je jistě vinno Bratrstvo kočiči pracky." "No, celý ne", rezignovaně se zapojil do diskuze František, "jen Štětínáč". A ukázal na mne. Hrozně mě to popudilo, protože mi tak skutečně ve škole spolužáci přezdívali. Těžko jsem se s tím vyrovnával a prosil jsem svého otce, aby už mě nedával stříhat na ježka. Táta však jiný účes neuznával, protože nesnášel dlouhé vlasy v polévce. A tak podle vzhledu Štětínáč, povahou Mirek Dušin, prožil jsem na Kladně své dětství. Zejména k děvčatům jsem pocítoval stejný ostych jako Mirek, a kdybych v osmnácti letech neuvízl při cestě za uhlím ve sklepě s Jaruškou Příhodovou, na kterou jsem si již od třinácti let při míčových hrách v sadu myslel, asi bych zůstal svobodný.

Vrátil jsem se od vzpomínek do reality a řekl Františkovi: "Nech si Štětínáče, Bohouši všech Bohoušů, a namaž vozík, když jsi tak chytřej."

František byl zřejmě překvapen mou účinností a s intelektuálním nadhledem člověka, jemuž rodiče a osud dopřáli školy, prohlásil, že to není problém. Vyndal z brašničky první pomoci injekční stříkačku a naplnil ji dětským olejíčkem. A my jsme jen němě sledovali, jak ošetřil kolečka jedno po druhém.

A tak jsme poznali, že když někde něco skřípe, odstraní to nejlépe inteligent. "Vida", nadhodil Slávek, "dětský olejíček! Jen František určil správnou diagnózu, poznal, že je vozík opruzen."

Špičkování pomalu ustalo a znovu jsme vyrazili oslím tempem vpřed. A zase víceméně každý sám se svými myšlenkami. "Tak dneska večer přestaneme být kluky a od zítřka už zase budeme solidními občany, táty od rodin, služebníky civilizace." Trošku mi to bylo

lito. Pohlédl jsem do korun stromů. Žádný orchestr a žádný zpěvák nepřekoná chvíli, kdy hraje a zpívá les. Je to koncert, na který vstupenky rozdává sám Pán Bůh. "Au", zařval Milan, když dostal šíškou do fotoaparátu. "Kampak, kampak?" ozvalo se k našemu překvapení někde nad námi, a když jsme začali pátrat, odkud hlas přichází, spatřili jsme ve větvích statného dubu osobu v modré zástěře.

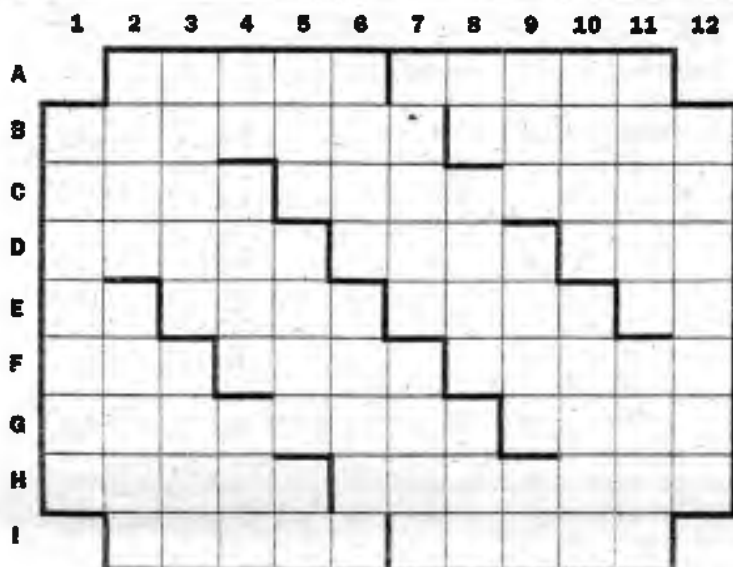
"Copak tam děláte, matko?" otázal se hlasitě František, který jako mnozí lidé z města se domnívá, že je nejlépe venkovské ženy takto oslovovat. "Lezu po stromech, synku", opáčila žena. "Ve vašem věku?" podivil se synek, tedy primář Řiha z Českých Budějovic.

Babička slezla dolů a nastala beseda, o které se dalo směle napsat, že proběhla v srdečném a přátelském ovzduší. Paní Palečková nám přiznala, že dub, na němž jsme ji přistihli, je její oblíbený strom již od dětství. A vždycky když jde kolem, tak jí to nutí, aby na něj vylezla. "Až se mi bude zdát směšné lézt na ten strom, budu vědět, že jsem stará." "Kolik je vám let, paní Palečková?" zeptal se zvědavě František. "Sedmdesát osm, chlapi."

Zatleskali jsme a začali lézt po dubu jako zběsilí. Připadalo nám, že jsme díky stařence objevili recept na mládí.

Aniž to někdo z nás vyslovil nahlas, věděli jsme všichni náhle to, co jsme předem jen tušili. Až se nám naše toučky s oslem začnou zdát zbytečné a směšné, až nenajdeme v kalendářích čas a v srdcích touhu, budeme staří. A jen každý sám a každý jinde smutně budeme vzpomínat na šumavské cesty, po kterých jsme tak rádi šlapali, abychom se přiblížili klukovským snům, od kterých nás čas nemilostivě každým dnem vzdaluje. Ale my na něj vyrazíme, neboť mládí je především stav mysli.





VODOROVNĚ: A. Pražský ostrov; rychle. - B. 1. tajenka /španělské město/; síť k chytání polních ptáků. - C. Jméno herce Sharita; bourání. - D. Průtokový ohříváč vody; kovbojské potřeby; seknutí. - E. Opice /knižně/; letadlo; buddhistický chrám; SPZ Karviné. - F. Povrchový důl; Ovidiovo jméno; majetek /expresivně/. - G. Totožnost; kraj při Baltském moři. - H. Hodnota /knižně/; 2. tajenka /španělské město/. - I. Takhle; druh karosérie.

SVISLE: 1. Libovolná věc. - 2. Hluboké bezvědomí; předložit. - 3. Druh papouška; znatek. - 4. 1500 finskými číslicemi; rostlina podobná heřmánku; polévkový knedlíček. - 5. Předložka; mongolský pastevec; zkratka registrované tuny. - 6. Norský matematik; semena určená k setbě. - 7. Jíst /dětsky/; drop /zool./. - 8. Otec /řídce/; slovenská číslovka; planetka. - 9. Africká řeka; Afroasiat; předložka. - 10. Starořecká bohyně sváru; hořké žaludeční léky. - 11. Velký kocour /expresivně/; domácí Oldřich. - 12. Goniometrická funkce.

Pomůcka: B. Tiras. - E. Tera. - 6. Abel. - 7. Otis.

Tři vylosování řešitelé obdrží knihu z nakladatelství LN. Tajenky s označením „Křížovka“ zašlete do týdne na adresu: Lidové noviny, Národní 11, 111 21 Praha.

Vylosování luštitelů křížovky ze dne 5. 9.: Mgr. Z. Hráel, Brno; D. Ducháčková, Hradec Králové; K. Bardeševská, Ostrava - Poruba. Tajenka: LARISSA - LEPANTO

Vylosování luštitelů křížovky ze dne 6. 9.: E. Hauřtová, Praha 6; M. Harašta, Orlová - Poruba; L. Leder, Brno - Žabovřesky. Tajenka: NOVARA - TARENT



ZVEME VÁS NA NEZAPOMENUTELNOU DOVOLENOU

Moderně vybavené dvoupokojové a jednopokojové byty na pláži Nelly Bay s překrásným výhledem na moře.

Magnetic Island

Na požádání zašleme fotografie a reklamní letáky s dalšími informacemi.

Týdenní pronájem
od \$ 260.-

Navštivte nás na Rose Bay a my
vám promítneme video.

Informace:

Beachside Palms Holiday
Units

Mr. Frank Baychek

7 Wilberforce Ave,

Rose Bay NSW 2029

Telefon: (02) 371 9164

Beachside Palms Holiday Units



7 The Esplanade, Nelly Bay Magnetic Island



Panoramic water views of Nelly Bay from our units

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY měsíčník

Vydává: **HABER - PILOT Pty Limited**

A.C.N. 002 830 613

7 Boonah Street

WENTWORTHVILLE

NSW 2145

Tel. (02) 636 1873

Fax. (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.

Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

BANNERMANS

The Solicitors

**Česky mluvící solicitor/ právník a
advokát vám nabízí služby**

Obrátte se s důvěrou, poradíme vám ve všech
právních otázkách, včetně právních problémů v
České a Slovenské republice.

Vynikající znalost českého a australského práva.
Ceny jsou bezkonkurenční!

Kontaktujte: Vladimír Gazdík

Phone: (02) 891 4677

Fax: (02) 689 3849

Mobile: 015 274 734

Večer: (02) 805 0128

Soboty: (047) 876 336

Bannermans Solicitors - Suite 49/2 O'Connell Street
PARRAMATTA, NSW 2150

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS



7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: 99 2595



Stěhování nábytku
Sydney - mezistátní - zámoří,
odborně zabalíme,
popřípadě uskladníme,
rozpočet i dobrá rada je zdarma,
pečlivě, spolehlivě, poctivě.
Hovoříme česky a slovensky.

TAX RETURNS

Tim Austin, F.T.I.A.

Registered Tax Agent

Poradíme vám v podnikání,
použijte naši účetní kancelář,
připravujeme daňové přiznání,
domluvte si schůzku předem.

Další informace:

18 Hughes Ave.

Lawson 2783

Telefon: 047 591 782

Mluvíme česky a anglicky!

Nemáte se kde sejit s přáteli na
příjemné posezení?

Nově otevřená kavárnička

CAFÉ GOLDONI

vás ráda uvítá,
české a slovenské
speciality,
studenti 10% sleva

6 A Roslyn St.

Elizabeth Bay

tel. 368 12 88

Volejte Renatu

Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P.Code _____ Tel. _____

Vystřihněte a odešlete s poplatkem na

HABER PILOT Pty. Limited

7 BOONAH STREET

WENTWORTHVILLE NSW 2145

Předplatné - zaškrtněte

na půl roku ☐ \$15.60

na celý rok ☐ \$31.20



Shop 6, 176 Commercial Road, Prahran 3181

Ph. (03) 510 8717, (03) 510 2474

A.H. (03) 801 2796 Fax (03) 510 2482

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURO-RAIL- vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*



LUBA SUSTEK

LUST NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT
DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 557 4109, 557 2863
Fax: 557 4924

378 Centre Rd, Bentleigh 3204



BENTLEIGH PAINT SPOT

**Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.
volejte: 03 557 4109, 03 557 2863**



APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízí systém vytvořený zvlášť pro vás! (viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Tinting or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable compression digital recording.



CZECH

AIRLINES

FLY OK FLY ČSA



**POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM ZE
SINGAPURU A BANGKOKU
ZASTÁVKA V HONG KONGU MOŽNÁ**

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECH
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX 11110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 247 6196 FACSIMILE: 232 1713